

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/509/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114208770
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2114208770.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a členiek senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci navrhovateľky: V. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X/C, S., proti odporcovi: F. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., M. ulica č. X, zastúpený advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, Hlavná 25, Trnava, o určenie príspevku rozvedenej manželke, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného sudu Trnava zo dňa 1. decembra 2014 č.k. 19C/68/2014-29, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť s účinnosťou od 01.04.2014 prispievať na výživu navrhovateľky sumou vo výške 50,- Eur mesačne a to vždy do 16. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľky. Dĺžné výživné za obdobie od 01.04.2014 do 01.12.2014 vo výške 400,- Eur súd povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 30,- Eur spolu s bežným príspevkom na výživu, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok. Odporcovi tiež uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu vo výške 36,- Eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil použitím § 72 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh bol podaný dôvodne, manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené, maloleté deti F. a P. boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu sumou 80,- Eur mesačne na každé dieťa. Navrhovateľka je v súčasnosti na materskej dovolenke, zabezpečuje celodennú starostlivosť maloletému P., z tohto dôvodu nie je schopná sa sama živiť, jej jediným príjmom je rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur mesačne a prídavky na dve maloleté deti vo výške 47,04 Eur mesačne. S deťmi býva v podnájme v 1-izbovom byte mesačne platí za prenájom sumu 200,- Eur, v čom sú zahrnuté i poplatky, maloletý F. navštevuje 1. ročník základnej školy, za družinu platí 8,- Eur mesačne, za obеды 25,- Eur mesačne. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Odporca u terajšieho zamestnávateľa pracuje od 14.08.2014, jeho čistý príjem v auguste 2014 bol 324,25 Eur, v septembri 2014 836,03 Eur, v októbri 2014 678,48 Eur. V čase podania návrhu, v marci 2014, bol zamestnaný v spoločnosti K. - Z., s.r.o. s priemerným čistým mesačným zárobkom 339,74 Eur, popri zamestnaní si privyrábal asi 300,- Eur netto mesačne. Býva v 3-izbovom byte spolu s bratom, mesačne platí nájomné 225,- Eur. Odporca iné vyživovacie povinnosti nemá. Vzhľadom na uvedené súd návrhu vyhovel a zaviazal odporcu prispievať navrhovateľke na výživu sumou 50,- Eur mesačne, keď mal preukázané, že sú splnené zákonné podmienky pre priznanie príspevku na výživu v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 72 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko navrhovateľka nie je schopná

sa sama živiť, keď má v celodennej starostlivosti maloleté dieťa, ktorého otcom je odporca, príčinou rozvratu manželstva, ako vyplýva z výpovedí účastníkov konania v konaní o rozvode, boli rozdielne predstavy o manželskom spolužití, manželia sa vzájomne citovo odcudzili. Keďže výživné bolo určené spätne od 01.04.2014, vzniklo odporcovi dlžné výživné za obdobie od 01.04.2014 do 01.12.2014 vo výške 400,- Eur (8 mesiacov krát 50,- Eur). Zároveň súd zaviazal odporcu v súlade s ustanovením § 2 ods. 2 Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, keď navrhovateľka je oslobodená od platenia súdnych poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. e) citovaného zákona) a súd jej návrhu vyhovel. Súdný poplatok bol vyrúbený vo výške 36,- Eur, podľa položky 8 písm. a) citovaného zákona, t.j. 2% z trojročného plnenia (§ 7 ods. 5 citovaného zákona), t.j. zo sumy 1.800,- Eur (50,- Eur krát 36 mesiacov). O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že navrhovateľke, ktorá bola v konaní úspešná náhradou trov konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom advokáta odvolanie odporca a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a zamietol návrh navrhovateľky na určenie príspevku rozvedenej manželky, eventuálne ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa odvolateľa súd prvého stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie, nezistil riadne skutkový stav veci a dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom. Súd sa pri zisťovaní výdavkov navrhovateľky uspokojil iba s jej vyjadrením bez predloženia dôkazu, podľa odvolateľa reálne neplatí za prenájom 200,- Eur mesačne, v tomto byte bývali spoločne za nájomné 70,- Eur, nakoľko vlastníčka bytu je navrhovateľkina kamarátka, s navrhovateľkou v byte býva aj jej priateľ, ktorý by sa mal tiež podieľať na nákladoch. Súd sa tiež uspokojil len s vyjadrením navrhovateľky, že si privyrába predajom pletenín sumou 10,- Eur mesačne, k čomu súd nevykonal dokazovanie. Súd dostatočne nezohľadnil finančnú situáciu odporcu, ktorý má priemerný príjem cca 750,- Eur netto mesačne, na bývanie vynakladá 225,- Eur, na dochádzanie do práce 80,- Eur, na stravu 80,- Eur, príspevok rodičom 30,- Eur, životné poistenie 34,- Eur, výživné na maloleté deti 160,- Eur. Čo sa týka bytu patriaceho do BSM, tento odporca prenajíma za 400,- Eur, výdavky s bytom sú však vo výške 492,44 Eur. Účelom príspevku na výživu rozvedeného manžela nie je zabezpečenie rovnakej životnej úrovne, ide len o príspevok na primeranú výživu. Nemožno tiež prihliadať na výdavky maloletých detí, ktoré sa zohľadňujú v konaní o výživnom. Odvolateľ tiež poukázal na princíp ekonomickej nezávislosti manželov po rozvode a prioritu má mať spravodlivé vysporiadanie spoločného majetku, v danom prípade navrhovateľka nevyvinula žiadnu iniciatívu, pričom predmetom BSM je 3-izbový byt v S.. Celkove odporca disponuje sumou 1.150,- Eur a výdavky má v celkovej výške 1.101,44 Eur, zostane mu teda suma 48,56 Eur, z ktorej musí hradiť všetky ostatné výdavky. Odporca každý mesiac reálne minie celý svoj príjem a v prípade náhlych výdavkov si musí peniaze požičať, nie je preto v jeho možnostiach prispievať navrhovateľke.

Navrhovateľka odvolanie nepodala. K doručenému odvolaniu podala písomné vyjadrenie a navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť. Poukázala na to, že nájomné za byt bolo síce pôvodne 70,- Eur mesačne, no bolo to bez energií, zvýšil sa fond opráv, táto výška bola ovplyvnená tiež tým, že navrhovateľka pomáhala byt vypratať, pôvodne nájomné bolo za priateľskú cenu, terajšie nájomné 200,- Eur preukazuje čestné prehlásenie prenajímateľky bytu. Navrhovateľka žije v byte sama s deťmi, priateľa nemá. Čo sa týka predaja pletenín, zarobí do 10,- Eur mesačne, pre nedostatok času popri deťoch a pre presýtenosť trhu nie viac. Od 01.07.2015 navrhovateľka mení bývanie, syn v S. nedostal škôlku, sťahujú sa do W., suma prenájmu bude tiež vyššia a to 350,- Eur, v zmysle predloženej nájomnej zmluvy od 01.07.2015, ide o väčší byt. Čo sa týka bytu patriaceho do BSM, momentálne je v predaji, navrhovateľka s pomocou realitného makléra našla kupujúcich. Navrhovateľka chcela byt predať hneď, no práve odporca s tým nesúhlasil. Navrhovateľka aktuálne nemá možnosť zárobku, nakoľko je na materskej dovolenke so synom, ktorý je veľmi živé a náročné dieťa.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nemožno priznať úspech, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Predmetom konania je určenie príspevku na primeranú výživu rozvedeného manžela. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa návrhu vyhovel a odporcovi uložil povinnosť prispievať navrhovateľke mesačne 50,- Eur s účinnosťou od 01.04.2014 s možnosťou zaplatenia nedoplatkov na zročnom príspevku v splátkach. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Pretože, odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistení skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku v celom napadnutom rozsahu. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od právnych záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

Pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia sa potom žiada dodať nasledovné:

Podľa § 72 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi. Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúci sústavnú opateru.

Zánik manželstva ako právna skutočnosť zásadne spôsobuje zánik osobných a majetkových práv medzi manželmi, pričom v niektorých prípadoch ich existencia pretrváva. Ustanovenie § 72 predstavuje špeciálny prípad, keď sa na zánik manželstva viaže vznik práva. Konštrukcia normy preto presahuje obdobie existencie manželstva a vychádza z toho, že vzťahy založené manželstvom si zaslúžia ochranu aj po ich zániku, avšak už len v prípade odkázanosti, zvyčajne vyvolanej práve manželstvom. Manželstvo je v zásade trvalý zásah do spôsobu života manželov a spravidla dlhodobou ovplyvňuje ich životné návyky. V rámci hierarchie vyživovacích povinností v zmysle výslovnej zákonnej úpravy príspevok na výživu rozvedeného manžela predchádza plneniu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom, z čoho možno vyvodiť aj prednosť pred vyživovacou povinnosťou ostatných príbuzných. Vzájomná vyživovacia povinnosť manželov spôsobuje zánik nároku na príspevok na výživu rozvedeného manžela. Pri vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom by bolo možné uvažovať o jej podpornej povahe k príspevku na výživu rozvedeného manžela, ako je to aj vo vzťahu k výživnému medzi manželmi. Pri podmienke neschopnosti samostatne sa živiť je zrejماً odlišnosť od výživného medzi manželmi, keďže v tomto prípade nie je právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň a vyžaduje sa kvalifikovaná miera odkázanosti. Súdna prax zastáva stanovisko, že rozvedený manžel nie je povinný speňažovať svoj nehnuteľný majetok, bytové zariadenie, oblečenie zabezpečujúce primeraný štandard a ani majetkovú podstatu získanú v rámci rozdelenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Neschopnosť sám sa živiť znamená, že podľa konkrétnych okolností prípadu rozvedený manžel z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, straty kvalifikácie, starostlivosti o dieťa do troch rokov, starostlivosti o invalidné dieťa, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku, dosahuje príjmy, ktoré mu neumožňujú pokryť základné životné potreby, pokiaľ iný záver neodôvodňujú ani jeho celkové majetkové pomery. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného sa skúmajú v zmysle kritérií ustanovených v § 75 Zákona o rodine. Zákonnou podmienkou na rozhodovanie súdu je skutočnosť, že bývalí manželia sa nedohodli. Zavedenie časového ohraničenia poskytovania príspevku na výživu rozvedeného manžela s hornou hranicou 5 rokov predstavuje predpokladanú maximálnu dobu, v ktorej má rozvedený manžel možnosť získať potrebné návyky, zabezpečiť starostlivosť o deti a aspoň do určitej miery odstrániť rozdiely vyvolané spravidla manželstvom, ktoré vplývali na jeho ekonomickú nesamostatnosť. Uvedené ohraničenie nie je absolútne, vo výnimočných prípadoch (zdravotné dôvody, osoby vo vyššom veku) je možné vyživovaciu povinnosť predĺžiť.

Dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 20P/196/2013-24 zo dňa 18.11.2013 manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené, maloletý F. T.,

nar. XX.XX.XXXX a maloletý P. T., nar. XX.XX.XXXX boli zverení do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu 80,- Eur mesačne na každé dieťa. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.12.2013. Z Potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany zo dňa 29.09.2014 vyplýva, že navrhovateľke bol v období január 2014 až august vyplácaný rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur mesačne a prídavok na deti vo výške 47,04 Eur mesačne. Z Potvrdenia o príjme zamestnávateľa odporcu - M. B., a.s., A. zo dňa 24.11.2014 vyplýva, že mu bola v mesiaci august 2014 vyplatená čistá mzda vo výške 324,25 Eur, v mesiaci september 2014 vo výške 836,03 Eur a v mesiaci október 2014 vo výške 678,48 Eur. Z Potvrdenia o príjme zamestnávateľa odporcu K. - Z., s.r.o., F. C. zo dňa 27.11.2014 vyplýva, že mal za obdobie január až august 2014 vyplatenú čistú mzdu v priemernej výške 339,74 Eur mesačne.

Súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom vysporiadal s dôvodnosťou návrhu navrhovateľky a námietkami uplatnenými zo strany odporcu, správne posúdil mieru jej odkázanosti, ako aj možnosti odporcu. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľka je na materskej dovolenke s mal. P., ktorému zabezpečuje celodennú starostlivosť, preto nemá možnosť zabezpečiť si stály príjem, privyrába si len predajom pletenín sumou približne 10,- Eur mesačne, čo možno považovať za symbolickú sumu, čím bolo preukázané, že navrhovateľka objektívne nemá možnosť živiť sa sama. Odporca je zamestnaný, má pravidelný príjem, podľa jeho vyjadrenia v odvolaní vo výške cca 750,- Eur netto mesačne, preto zohľadniac aj jeho odôvodnené výdavky, je v jeho objektívnych možnostiach prispievať na výživu navrhovateľky sumou 50,- Eur mesačne.

Vzhľadom na to, že odporca ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne podstatné nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody, ktoré sú stručne ale výstižne obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku. Pokiaľ odvolateľ namietal, že navrhovateľka dostatočne nepreukázala výdavky na bývanie vo výške 200,- Eur mesačne, súd prvého stupňa dôvodne vychádzal len z vyjadrenia navrhovateľky, nakoľko sa jedná o sumu obvyklú za prenájom bytu, navrhovateľka navyše dodatočne predložila doklady, z ktorých vyplýva dôvodnosť takéhoto výdavku, s potrebou prihliadnuť tiež na to, že od 01.07.2015 navrhovateľka z dôvodu nájmu v novom byte bude platiť 350,- Eur mesačne, pričom presťahovanie sa do tohto bytu je odôvodnené aj okolnosťami na strane maloletých detí. Čo sa týka sumy 10,- Eur, ktorú si navrhovateľka mesačne dokáže zarobiť, táto zásadne nemá vplyv na jej odkázanosť na príspevok na výživu. Pokiaľ odporca poukazoval na svoje výdavky a na svoju finančnú situáciu, je potrebné zdôrazniť, že prioritu má jeho vyživovacia povinnosť k maloletým deťom, avšak aj po zohľadnení jeho ostatných odôvodnených výdavkov nie je suma príspevku na výživu navrhovateľky 50,- Eur taká, že by mala ohroziť uspokojovanie jeho potrieb. Je pravdou, že jedným z možných spôsobov zabezpečenia prostriedkov na uspokojovanie potrieb navrhovateľky je aj prípadný príjem z predaja bytu patriaceho do BSM, v čase rozhodovania súdu však tento byt ešte nebol predaný.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti v celom rozsahu potvrdil.

V odvolacom konaní mala úspech navrhovateľka, preto jej vzniklo právo na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p., ale nakoľko náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.